

PLAN FOR Å FREMME ET GODT PSYKOSOSIALT MILJØ I AKROBATEN BARNEHAGE

*

Handlingsplan mot mobbing

AKROBATEN BARNEHAGE

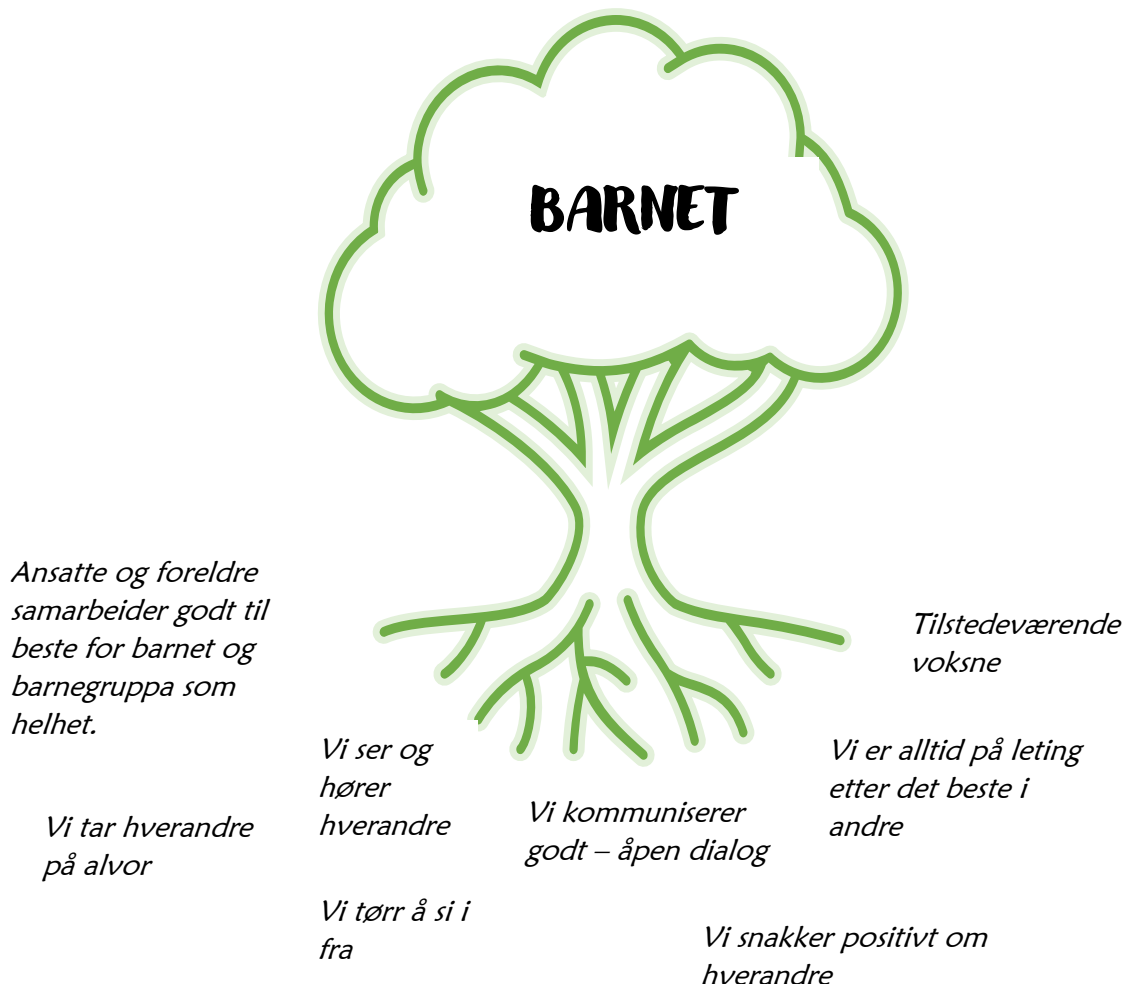
Revidert, juni 2021

AKROBATEN BARNEHAGE HAR NULLTOLERANSE FOR MOBBING

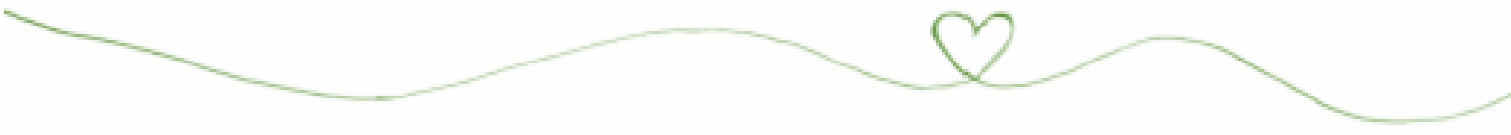
HOVEDMÅL FOR DET MOBBEFØREBYGGENDE ARBEIDET:

*Alle ansatte og foreldre i Akrobaten barnehage skal daglig jobbe sammen
et mobbefritt oppvekstmiljø.*

Hos oss er ansatte og foreldre, forbilder for barna. Sammen utgjør vi røttene til barna, som gjør at de opplever livsmestring. De grønne bladene som formes, er ulike fra BARN til BARN. Akkurat slik alle mennesker er – UNIKE!

Oppsummert fra foreldremøtet 26.10.20, felles refleksjon mellom ansatte og foreldre

INNLEDNING

Rammeplanen for barnehager (2017) sier at Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» Rammeplanen s. 7, 2017. Dette danner grunnlaget for det forbyggende arbeidet, som barnehagen skal jobbe med hver dag.

Barnehagen skal være en helsefremmende og forebyggende arena og skal handle raskt og ta de grep som er nødvendig for at eventuell mobbing opphører. Rammeplanen for barnehager (2017) sier også at «Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.» s. 11.

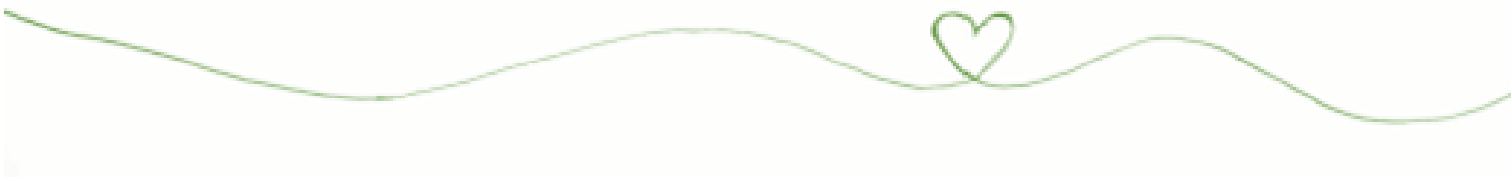
Det er alltid de voksne som har ansvaret for relasjonene i barnehagen, og de voksne har et stort ansvar i barnehagens forebyggende arbeid mot mobbing. Ved å jobbe med verdigrunnlaget i personalgruppa, sikrer vi et felles grunnlag for å jobbe fram gode og trygge relasjoner mellom barn-barn, voksen-barn og voksen-voksen.

For å sikre at vi får et helhetlig og systematisk arbeid med å fremme et godt psykososialt barnehagemiljø, så har vi valgt å ta utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets grunnlagsdokument for arbeidet med barnehagemiljø, skolemiljø, mobbing og andre krenkelser (2017). Vi deler vårt mobbeforebyggende arbeid inn i tre deler:

- 1. Vi skal fremme et trygt og godt barnehagemiljø (universelle tiltak)**
- 2. Vi skal forebygge mobbing og andre krenkelser (mobbeforebyggende tiltak)**
- 3. Håndtere mobbing og andre krenkelser (fange opp, stoppe og følge opp)**

Hensikten med denne handlingsplanen er at den skal være et internt verktøy for alle ansatte i Akrobaten barnehage og en dokumentasjon til foreldre og eksterne samarbeidspartnere.

Handlingsplanen mot mobbing er en del av vårt HMS-system. Alle ansatte skal derfor kjenne til og arbeide etter handlingsplanen.

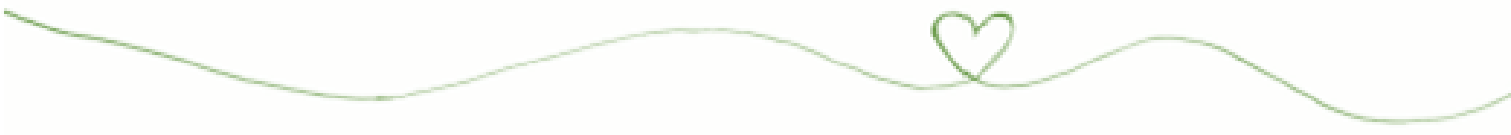
BARNEHAGENS RAMMEVERK

Barnehageloven (rev. 2021) og Rammeplanen for barnehager (2017) er barnehagens utgangspunkt for utarbeidelse av et felles verdigrunnlag. Sammen danner de grunnmuren for å fremme et godt psykososialt miljø i Akrobaten barnehage. Samtidig gir det en rekke krav til barnehagen når det gjelder aktivitetsplikten. Aktivitetsplikten skal sikre at barnehagen handle raskt og riktig når barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Barnehageloven stiller klare forventninger til barnehagens forpliktelser for å skape et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø for barn. Barnehageloven, Kapittel 8, §41, §42 og §43:

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
- Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt.
- Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen.
- Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven.

Vi knytter vår praksis tett opp mot FN's barnekonvensjon (2003) og da spesielt artikkel 3 (s. 9), som omhandler barnets beste: «Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

TILTAKSMÅL 1 – universelle tiltak

VI SKAL FREMME ET TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ

Et trygt og godt barnehagemiljø er et miljø preget av tilhørighet, trygghet og gode relasjoner.

Alle barn har rett på et oppvekst- og læringsmiljø uten mobbing (FNS Barnekonvensjon).

«Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jfr. Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Dette er et overordnet prinsipp, som gjelder for all barnehagevirksomhet.» Rammeplanen for barnehager (2017).

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.» Rammeplanen for barnehager (2017).

Vi ønsker å vise til tre viktige punkter (Rammeplanen for barnehager, 2017 og Montgomery, 2018), som et utgangspunkt for de universelle tiltakene. Disse er:

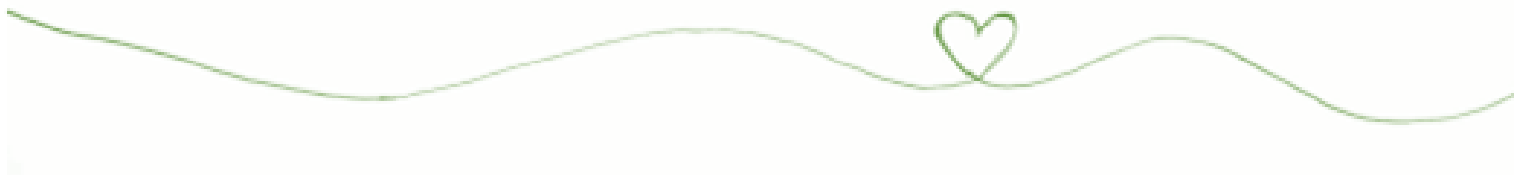
- **Foreldresamarbeid**
- **Båndet mellom barnet og foreldrene**
- **Livsmestring.**

FORELDRESAMARBEID

I Akrobaten barnehage jobber personalet systematisk med å nå et godt foreldresamarbeid, med barnets beste som mål. I dette ligger det at det er barnehagen som er den profesjonelle part og må ta ansvaret for samarbeidet. Men foreldrene skal gjøres i stand til å være deltakere i dette samarbeidet. Dette jobber vi fram gjennom å ha daglige samtaler med foreldrene ved levering og henting (uformelle samtaler) og gjennomføre foreldresamtaler (utgangspunkt i barnets beste) og foreldremøter der foreldrene er deltakere.

Barnehagen og hjemmet har et felles ansvar for at mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen. Det er viktig å samarbeide med foreldre i arbeidet med holdninger og verdier. Det forventes at foreldre vil samarbeide med barnehagen om forebygging av mobbing og krenkende atferd. Foreldre involveres i hvordan barnehagen jobber med barn og relasjoner gjennom at vi snakker om mobbing, krenkende atferd og forebygging av dette i foreldresamtaler og på foreldremøter. Dette innebærer også at foreldre blir informert om barnehagens handlingsplan mot mobbing.

Det å bli sett, møtt, anerkjent og respektert, innebærer gjensidig forpliktelse mellom barnehage og hjem. Alle barn og foreldre skal oppleve å bli tatt på alvor av personalet. Hvis de kommer med en bekymring om at et barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger, skal de bli tatt på alvor.

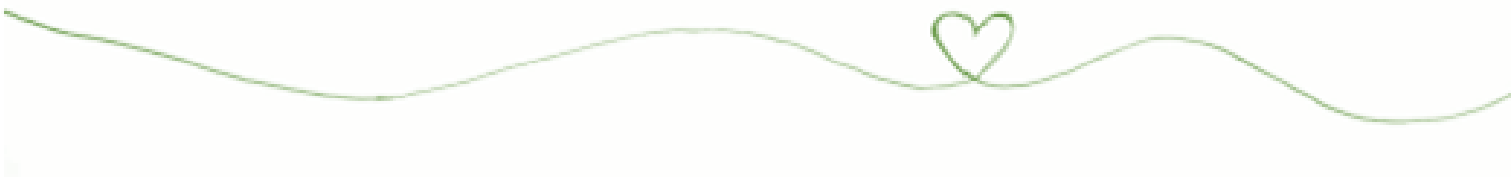

I Akrobaten barnehage forventer vi følgende av foreldrene:

- Ansatte ser ikke alt, til tross for gode planer. Derfor ber vi foreldrene si i fra dersom de hører om uheldige hendelser som er av betydning for eget eller andre barn.
- Foreldre skal hilse på barna og personalet i barnehagen. Dette handler om å bli sett, og det handler om vanlig høflighet.
- Vi oppfordrer foreldrene til å snakke positivt om andre barn og foreldre, ansatte og barnehagen.
- God sosial opplæring er at barnet også møter motstand, både på hjemmebane og i barnehagen. De må få mulighet til å øve seg på å vente på tur, tape og ikke alltid være best. Et tydelig og klart «stopp» med en kort forklaring på hvordan oppførselen virker på andre, vil være nok.
- Barn må tidlig lære at vi er forskjellige og har ulike behov. Ulike behov krever ulike tilpasninger. Foreldrene må derfor sette grenser for eget barn på hva de skal være med på/gjøre ut i fra barnets behov. Dette gjelder også mellom søsken i familien, så vel som mellom barn i barnehagen.
- Voksne har ansvar for relasjonene, tenk derfor over hvem du inviterer med hjem og i bursdagsselskap.

I Akrobaten forventer foreldrene følgende av de ansatte:

- Vi forventer å bli sett, hørt og tatt på alvor – det samme gjelder for barna våre
 - Vi forventer å få god informasjon om dagen og hvordan barnet har hatt det
 - Vi forventer at ansatte er tilgjengelig for en prat på morgen og ettermiddag
 - Vi forventer en stabil personalgruppe – lite bruk av vikarer
 - Vi forventer at barnehagen og SU legger til rette for møteplasser, der foreldre og barn blir kjent med hverandre:
 - Arrangementer i barnehagens regi (foreldremøter, høstutstilling, dugnad m.m.).
 - Arrangementer i regi av SU (foreldremøter uten ansatte til stede, turer i helger m.m.)
- (Ref. foreldremøte 26.10.20)

BÅNDET MELLOM BARNET OG FORELDRENE

Barnet blir til i møte med de rundt seg. Båndet mor og far skaper med eget barn helt fra de er bitte små, er avgjørende for at barnet skal lykkes i samspill med andre. Det vil være en god forebyggende hjelp for barnet at det har et sterkt bånd til sine foreldre, et bånd som er med på å skape en bunnsolid trygghet til barnet, som gjør at det vil lære å like seg selv. Dette båndet bygger på tre viktige byggesteiner:

1. Skap en trygg base

Hold barnet ditt, trøst det og tål deres små og store problemer. Barnet skal kjenne at det kan komme til deg uansett hva det er, fordi du forstår og tåler barnet ditt.

2. Vær en flokk

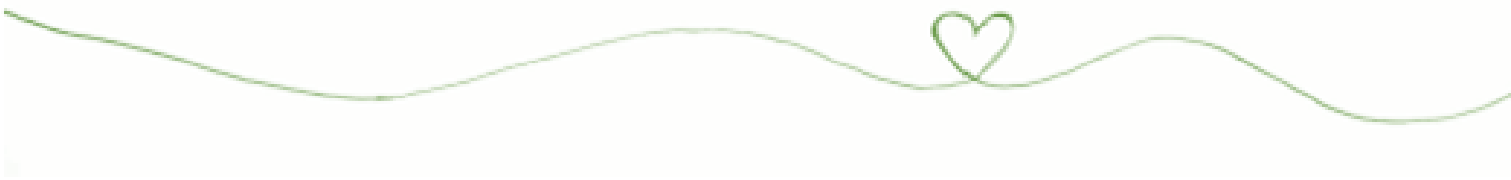
Gi hverdagen en forutsigbarhet og et innhold som barnet har behov for; Eks. felles middag som familie, intern humor, fredags-taco, søndags-tur, tradisjoner på merkedager ol. Tilpass til din egen familie og hva dere verdsetter i hverdagen.

3. Gi barnet bekreftelse

Forstå og bekreft barnets følelser. Hjelp barnet til å håndtere egne følelser som de selv ikke er i stand til å håndtere ennå. Vær trygg på at barnets følelsesregister ikke er myntet på deg. Men barnet trenger deg – stå støtt og hjelp barnet igjennom stormene som kommer.

(Montgomery, 2018)

Barnet er avhengig av at vi har et barnesyn, som støtter disse byggesteinene. Barnet blir til i møte med oss! FORELDRE OG ANSATTE!

LIVSMESTRING – VOKSNES ANSVAR

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.» Rammeplanen (2017) Den tydelige og omsorgsfulle voksne, er modell for barns møte med andre. Tilstedeværende voksne i leken er derfor viktige forbilder i arbeidet med livsmestring i barnehagen.

Voksenrollen og utvikling av lekkompetanse

Livsmestring handler om å håndtere både medgang og motgang. Leken er en arena hvor barna nettopp opplever begge deler. Når barn ikke får til lek og samspill med andre barn, trenger de hjelp av voksne. Noen barn strever mer enn andre. Relasjonen mellom barn og voksne er sentral i arbeidet mot mobbing i barnehagen – gjennom å ha stort fokus på dette, vil ansatte lettere kunne forstå barnet, legge inn riktige tiltak tilpasset hver enkelt og barnegruppa som helhet.

De voksnes forståelse av barn og barns atferd, er grunnlaget for om voksne ser, reflekterer, handler og evaluerer egen praksis. Det er de voksnes holdninger som ligger til grunn for de handlinger som utføres. Ansatte har tydelige verdier og felles holdninger, som praktiseres. Dette jobbes det med på ALLE refleksjonsmøter gjennom arbeidet med praksisfortellinger.

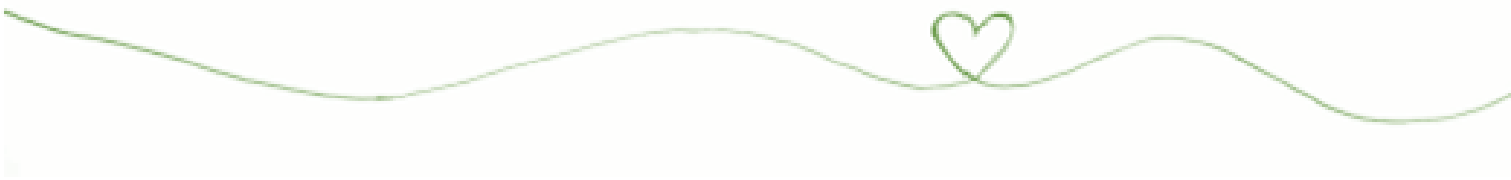
Det legges til rette en god start for det enkelte barn (gode strategier for tilvenning, forutsigbar dagsrytme og gode rutiner for overganger mellom aktiviteter) og vi har rutiner for voksne som systematisk observerer av enkeltbarn og barnegrupper, og tilrettelegger for etablering av gode relasjoner og vennskap.

Vi har voksne som kjenner alle barna godt og tilrettelegger aktiviteter slik at alle opplever mestring på sitt nivå. Vi har kompetente voksne som jobber systematisk med å styrke barnas sosiale kompetanse og som jobber for å skape et inkluderende og vennlig barnehagemiljø.

Vi har tydelige grenser og regler, som formidles av tilstedeværende og varme voksne, slik at barna lett kan forstå hva som er akseptabelt og hva som ikke er lov. I dette så ligger det også at barna må veiledes i utfordrende relasjoner og situasjoner – voksne går foran som et godt eksempel, noen ganger korrigerer, viser, leder og veileder.

Vi har engasjerende voksne som fokuserer på leken som en viktig arena for utvikling av sosiale ferdigheter. Vi legger til rette det fysiske lekemiljøet slik at barna stimuleres til god lek.

«Mobbing har dårlige vekstforhold i en barnehage der voksne stadig våger å stille kritiske og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet» Mobbing i barnehagen (2016), s.127.

Arbeid med kommunikasjon og språk

Kommunikasjon er viktig for å forstå og bli forstått og språk er viktig for å kunne kommunisere.

Å kunne tolke andres signaler er viktig for å kunne forstå hva som er akseptabel atferd, eller hva som kan være med på å overskride grenser. Personalet i barnehagen støtter barna når de prøver seg fram i daglige situasjoner. Konflikter kan være nyttige i barnas dannelsesprosess og med god støtte fra personalet, så kan relasjonene styrkes, selv om man er uenige. Språket og kommunikasjonen er viktig her, for å kunne formidle og forstå. Når barna er små og uten språk, er det lett for de å ty til fysiske strategier i konflikter med andre barn. I slike tilfeller er personalet tett på og setter ord på det som skjer. Forsøker å være i forkant og hjelpe til å tolke situasjonene sammen med barna. I konflikter hvor kommunikasjonen mangler, så er det til stor hjelp å kunne ha en trygg, rolig og reflektert voksen som forstår.

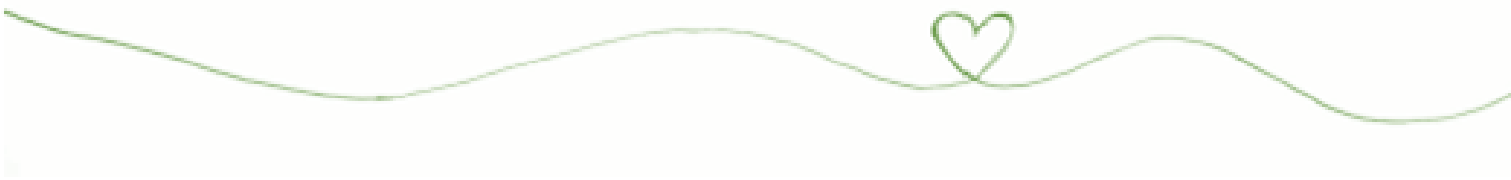
Vi arbeider aktivt og systematisk med språk i barnehagen, for å danne gode relasjoner og oppnå positivt samspill mellom barna. I tilfeller hvor arbeidet vil være knyttet til ett enkelt barn, så vil dette arbeidet gjøres i samarbeid med PPT.

Alle barn i Akrobaten barnehage får god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn får delta i aktiviteter, som fremmer god kommunikasjon og helhetlig språkutvikling. I perioder kan noen barn ha behov for ekstra hjelp og støtte i språkutviklingen.

Sosial kompetanse

God sosial kompetanse er sentralt for at barn skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass.

Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som er en del av en helhet i barnas samspill; selvfølelse, empati, prososial adferd, selvhevdelse og selvkontroll. I barnehagen videreutvikler barnet den sosiale kompetansen sin i relasjonen med de voksne og barna. Utdanningsdirektoratet (2018).

TILTAKSMÅL 2 – mobbeforebyggende tiltak

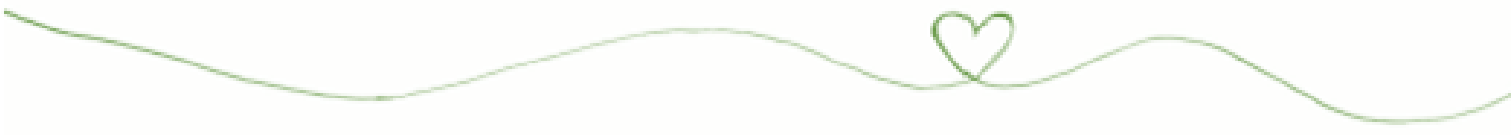
VI SKAL FOREBYGGE MOBBING OG ANDRE KRENKELSER

For at våre forebyggende tiltak mot mobbing skal kvalitetssikres god, så har vi valgt å utarbeide og implementere våre rutiner i vårt HMS-system, PBL Mentor. Disse rutinene er:

- **Makt og tvang:** Rutinen skal bidra til å sikre at vi er bevisste egne handlinger slik at vi ikke utsetter barna for makt eller tvang i barnehagen
- **Mobbing og annen krenkende adferd mot barn:** Rutinen skal sikre at barnehagen ivaretar barn dersom de utøver eller blir utsatt for mobbing, vold eller andre krenkende handlinger. Rutinen skal også sikre at vi ivaretar aktivitetsplikten.
- **Psykososialt barnehagemiljø:** Rutinen beskriver hvordan vi jobber for å fremme trivsel og et godt barnehagemiljø
- **Plan om aktivitetsplikt i barnehagen**

Alt dette finnes som vedlegg til denne planen.

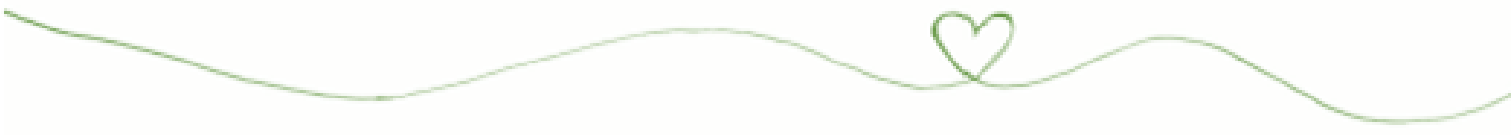
Vi har også utarbeidet et årshjul, som viser hvordan vi aktivt jobber forebyggende gjennom hele barnehageåret.

Årshjul - forbyggende arbeid hos barn, ansatte og foreldre

For å sikre at alle ansatte er involvert i dette arbeidet, så har vi laget oss et årshjul med ulike tiltak og aktiviteter vi gjennomfører i personalgruppa, i samarbeid med foreldrene og i samarbeid med barna i hverdagen.

NÅR	TILTAK/AKTIVITET
Hele året	Avdelingsmøter og refleksjonsmøter – veiledning av praksisfortellinger relasjon barn/voksen. Tilførsel av ny kunnskap gjennom teori og forskning. Mobbets samling – mobbeforebyggende program for barna. Førskoletreff med fokus på vennskap og bli kjent som en gruppe. Lekegrupper: voksne legger til rette for suksess i leken. Legger føringer og følger opp med utgangspunkt i barnas interesser.
AUGUST	Temaarbeid for å bli bevisst seg selv og sine følelser - Meg selv; følelser, kropp og grenser
SEPTEMBER	Barnesamtaler/trivselssamtaler – fange opp barnets stemme Observasjoner av barna- systematisk, for å se hva som rører seg i barnegruppa. Foreldresamtaler – styrke samarbeidet mellom ansatte og foreldre med barnets beste som mål.
OKTOBER	Foreldremøte – styrke samarbeidet og sette ord på felles verdier – Hva mener vi om inkludering? FN – dagen markeres: fokus på inkludering og ulikhet. Bli kjent med det ukjente.
DESEMBER	Julefrokost – styrke samarbeidet Julekalender- foreldrene involveres for å sette ord på gode egenskaper ved egne barn. Leses opp så alle barn hører – voksne som forbilder, styrke oppfattelse av barnet.
JANUAR	Kartlegging av ansattes holdninger til barn og foreldre.
FEBRUAR	Evaluerings av den mobbeforebyggende planen. Risikovurdering knyttet til mobbing i barnehagen.
MARS	Vennskap som tema i barnehagen: Hva er en god venn? Bruk at Ti små vennebøker på småbarn.
APRIL	Trivselssamtaler/Barnesamtaler – kartlegging av barnas opplevelsesverden
MAI	Foreldresamtaler – samarbeid med foreldrene med fokus på barnets beste Foreldremøte – fokus på LAGET rundt barnet.
JUNI	Avslutningstur for skolestartere: inkludering og felles aktivitet for å styrke vennskapet og fellesskapsfølelsen før de går over til skolen.

TLTAKSMÅL 3 – fange opp, stoppe og følge opp

VI SKAL HÅNDTERE OG STOPPE MOBBING OG ANDRE KRENKELSER

Hva er mobbing?

For å kunne fange opp, stoppe og følge opp mobbing, så må vi ha kunnskap om hva mobbing er. Personalet har en felles forståelse for hva de ulike begrepene som omhandle mobbing betyr og hvordan vi skal forholde oss om vi oppdager mobbing. Se tiltaksplan «mobbing og annen krenkende adferd mot barn».

Mobbing blir definert ulikt. Vi velger her å ta utgangspunkt i definisjonen laget av Ingrid Lund og Anne Helgeland i prosjektet; Hele barnet, hele løpet: Mobbing i barnehagen, 2015.

«Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet» .

Med krenkelser mener vi ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Krenkende adferd er uavhengig av intensjonen bak.

«Barnehagens indre kultur, relasjoner mellom menneskene og holdninger påvirker barnehagens læringsmiljø. Det gjør også forventningene som stilles til barn og barnehagen. Barn som blir mobbet og som mobber andre må derfor sees i forhold til de relasjonene og den sammenhengen de befinner seg i.» Lund et.al. (2015).

Både barn som blir mobbet og barn som mobber skal ivaretas, gjennom et tett samarbeid med foreldrene.

Barnehagen har en aktivitetsplikt og skal agere ved alle varsel. Det kan være varsler fra ansatte, foreldre og barn. Om det er barnet eller ansatte som varsler, så er det viktig at foreldrene informeres så raskt som mulig.

Akrobaten barnehage har utarbeidet en aktivitetsplan, som brukes ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Denne aktivitetsplanen ligger vedlagt denne handlingsplanen. Den beskriver vår aktivitetsplikt, tiltak, hvem den er for og hva vi tenker å løse. Den inneholder også en evaluering.

SYNET PÅ BARNET

SER DU..

UTFORSKERTRANGEN

til et klåfingret barn

STYRKEN

i trass

LIVSGLEDEN

i sjarm

ÆRLIGHETEN

hos et vrælende barn

RETTFERDIGHETSTRANGEN

hos slåsskjempen

OMSORGSBEHOVET

hos den som klenger

GRENSEBEHOVET

hos pøbelen

KJÆRLIGHETEN

bak opprevne tulipaner

VEDLEGG 1

Mobbing og annen krenkende atferd mot barn

Rutinen skal sikre at barnehagen ivaretar barn dersom de utøver eller blir utsatt for mobbing, vold eller andre krenkende handlinger. Rutinen skal også sikre at vi ivaretar aktivitetsplikten.

Ansvar

- Alle ansatte er ansvarlige for å melde fra til daglig leder hvis de mistenker eller har kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Daglig leder er ansvarlig for å følge opp krenkelser som skjer i barnehagen og for å melde til barnehageeier ved alvorlige tilfeller.

Handling

Forebyggende:

- Vi har klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel.
- Vi er bevisste på egen atferd og egne holdninger overfor hverandre og barna.
- Vi gjennomfører disse aktivitetene som en del av det forebyggende arbeidet:
 - Felles måltid på begge avdelinger, der fellesskap og matglede er i fokus
 - Lekegrupper
 - Voksne som jobber for et lekemiljø som innbyr til lek og fellesskap
 - Hver høst jobber vi med temaet "Meg selv" der vi har fokus på å forstå og formidle følelser, se på ulikheter mellom mennesker og verdsette dette. Barna lærer å varsle voksne hvis de selv eller andre blir utsatt for krenkelser.
- Vi informerer foreldre ved oppstart i barnehagen og på foreldremøte om rutinen og aktivitetsplikten. På foreldremøtet definerer vi sammen rundt begrep som inkludering, krenkelser og hva foreldrene kan bidra med for å inkludere alle og unngå krenkelser.

Aktivitetsplikten:

Plikt til å følge med og gripe inn:

- Vi følger med og observerer gruppedynamikken og enkeltbarn i ulike aktiviteter, både inne og ute.
- Hvis vi ser et barn bli utsatt for mobbing eller annen krenkende atferd, griper vi inn umiddelbart.

Plikt til å varsle:

- Vi melder fra til daglig leder dersom vi får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Daglig leder melder fra til barnehageeier i alvorlige tilfeller.
- Vi melder fra til daglig leder dersom vi får mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker et barn. Da inntreffer en skjerpet aktivitetsplikt og daglig leder melder videre til barnehageeier.

Plikt til å undersøke:

- Vi undersøker saken snarest ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt eller godt i barnehagen.
- Dersom et barn eller foreldrene sier at et barn ikke har det trygt og godt, starter vi undersøkelse av saken.

Plikt til å sette inn tiltak:

- Vi setter inn egnede tiltak der undersøkelsen har vist at barnet ikke har det trygt og godt.
- Tiltakene vi setter inn er basert på konkrete og faglige vurderinger.

Plikt til å utarbeide en plan:

- Vi har utarbeidet en mal for aktivitetsplan som vi bruker når et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen (vedlegg: Mal for plan om aktivitetsplikt).
- Vi bruker aktivitetsplanen for å dokumentere oppfølgingen av barnet.
- Vi samarbeider med foreldrene om planen.
- Når planen er påbegynt eller ferdigutfylt, arkiveres den i barnemappa.

Interne referanser

Lovhenvisninger

Miljørettet helsevern i barnehager og skoler
§ 12
Barnehageloven § 1, § 3, Kap. 8

Fagreferanser

[Barns trivsel- voksnes ansvar](#)
Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen

[Mobbeombud](#)
Råd og veiledning fra fylkene

[Mobbing i barnehagen](#)
Et hefte for deg som jobber i barnehagen

[Nullmobbing](#)
Informasjon til barn, unge og foreldre om mobbing og rettigheter

Vedlegg

[Mal for plan om aktivitetsplikt barnehage](#)

Om rutinen

HMS-område: [Barn og miljø](#)
Gjelder: Barn
Sist endret: 08.06.2021

Aktivitetsplan ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen
(Aktivitetsplikt barnehageloven ~~Kap~~ 8, § 41-43)

Barnets navn: _____ Født: _____

Barnehagen: _____ Dato: _____

Hva skal denne planen løse?

[Barnets navn] har rett til et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. [Barnehagens navn] har [dato] fått vite av [hvem]/har funnet ut ved hjelp av [hvordan] at [barnets navn] ikke har det trygt og godt i barnehagen, fordi [skriv hva som er utfordringen basert på barnets eller melderens oppfatning].

Hva opplever barnet?

[Har barnet uttalt noe om saken? Hvis barnet kan uttrykke seg om hva som er utfordringen og hva han/hun tror vil hjelpe av tiltak, så skrives dette ned her]

Hovedmål med aktivitetsplanen:

[Hva ønsker vi å oppnå for barnet]

VEDLEGG 2

Revidert 04.12.20

Aktivitetsplikt:

Hva skal g�j�res/hva er gjort?	Hvordan	Ansvar	Dato
Følge med	<i>f�l�eks: observasjoner, samarbeid med foreldre, samtaler med barn:</i>		
Varsle	<i>[ansattes navn] har varslet daglig leder: [daglig leders navn] har varslet barnehageeier [navn]:</i>		
Undersøke	<i>Beskriv hvordan dere undersøker saken (f�l�eks ved observasjoner, ståstedsanalyse, SWOT, barnesamtaler, kartlegging, foreldresamtaler etc)</i>		
Beskrivelse av problem	<i>Beskriv hva som er fremkommet under undersøkelsen:</i>		
Delmål	<i>Beskriv ulike delmål for � nå frem til hovedmålet:</i> • •		
Evaluerings	<i>Hvordan skal målene og tiltakene evalueres?</i>		

Hvilke tiltak har barnehagen planlagt og når skal tiltakene gjennomføres?

[Dere skal sette inn tiltak dere mener er egnede og tilstrekkelige for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø, og etter å ha hørt med barnet hva han/hun mener og ønsker (der dette er mulig ut fra alder).]

Tiltakene skal være faglig forankret og hensynet til barnets beste skal være grunnleggende. Mange saker fordrer tiltak på både individ-, gruppe- og barnehagenivå.

Vurder også tiltak som kan bidra med å forebygge/hindre at barnet får negative sosiale, psykiske eller psykosomatiske ettervirkninger etter hendelsen(e).

Hvis dere ser at det er behov for å endre tiltakene, eller sette inn nye tiltak etter hvert, oppdaterer dere planen. Dere skal kontinuerlig passe på at det er egnede og tilstrekkelige tiltak som er satt inn.

Vi setter inn disse tiltakene:	Ansvarlig:*	Angi tiltakets varighet [dato fra og til/«frem til barnet og foreldrene bekræfter å ha det trygt og godt»]:	Dato for evaluering:
1)			
2)			
3)			

(Antall tiltak må tilpasses den enkelte saken.)

* [Det er alltid barnehagen/barnehageeier som er ansvarlig for at tiltak gjennomføres. Her skriver dere hvem i barnehagen/barnehageeier som er ansvarlige for at hvert enkelt tiltak gjennomføres. Hvis dere har avtalt med noen som ikke er ansatt i barnehagen om å gjennomføre tiltaket, skal dette også fremgå. Dere skal ikke legge ansvaret på barnet eller foreldrene i aktivitetsplanen, da det er barnehagen som skal sørge for at barnet skal få det trygt og godt].

Evaluering av tiltakene:

[Spesifiser hvilket tiltak som evalueres og dato for evaluering. Beskriv hvorvidt tiltaket skal videreføres eller avsluttes]

Sted:

Dato:

Signatur:

Revidert 04.12.20

VEDLEGG 3

Psykososialt barnehagemiljø

Rutinen beskriver hvordan vi jobber for å fremme trivsel og et godt barnehagemiljø

Ansvar

- Daglig leder er ansvarlig for at alle ansatte har tilstrekkelig kompetanse for å jobbe med et trygt og godt barnehagemiljø.
- Alle ansatte har en plikt til å følge med at barna har det trygt og godt i barnehagen, og varsle sin leder dersom dette ikke er tilfelle.

Handling

Systematisk og forebyggende arbeid:

- Vi har nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.
- Vi risikovurderer jevnlig det psykososiale barnehagemiljøet, og dokumenterer dette i PBL Mentor HMS.
- På våre refleksjonsmøter og foreldremøte ved oppstart av barnehageåret diskuterer vi hva som er et godt barnehagemiljø, hva som kan oppleves som krenkende atferd og hvordan vi kan forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt.
- Vi har klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel, både for barn og ansatte.
- Vi diskuterer hvor grensen går for hva som regnes som makt og tvang, for å bli bevisste i våre handlinger og observasjoner. Vi har utarbeidet egen rutine for makt og tvang i barnehagen. Dette gjøres på vårt refleksjonsmøte høsten.
- Vi sikrer barns medvirkning ved at de blir hørt og involvert i saker som gjelder barnehagemiljøet. Dette gjøres gjennom bruk av Mobbets og barnesamtaler. Barnesamtaler gjennomføres i forkant av foreldresamtaler og ved kartlegging av barnas psykososiale miljø; en g.høst og vår.
- Vi planlegger og handler ut fra hva som er til barnas beste.
- Vi har rutine for å ivareta barn og foreldre ved mobbing og andre krenkende handlinger, herunder barnehagens aktivitetsplikt.
- Vi har rutiner for samarbeid med PPT, helsestasjon og barnevern.
- Vi melder avvik ved brudd på rutinene.

Vi jobber med disse tema for å fremme et godt psykososialt miljø, som også er fastsatt i årsplanen:

- Mobbing og annen krenkende atferd mot barn.
- Likestilling, likeverd og diskriminering.
- Utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.
- Barns medvirkning i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
- Foreldresamarbeid om forebyggende og holdningsskapende arbeid for å skape et godt barnehagemiljø.

Interne referanser

Lovhenvisninger

Miljørettet helsevern i barnehager og skoler
[§ 5](#), [§ 12](#)
Barnehageloven [§ 1](#), [§ 3](#), [§ 4](#), [Kap. 8](#)

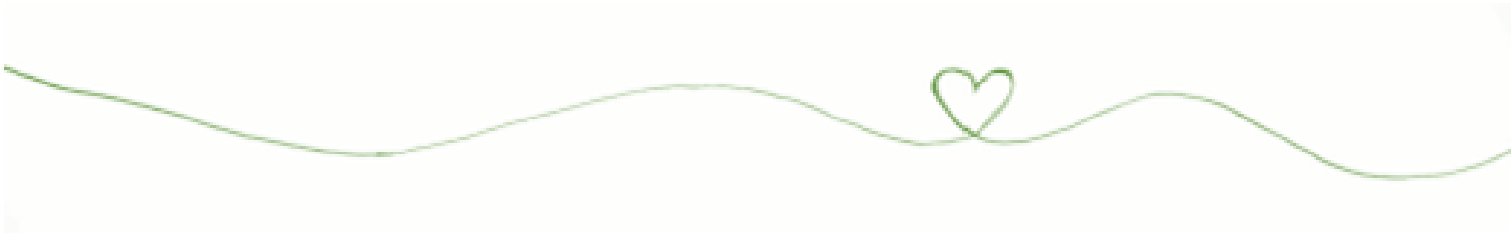
Fagreferanser

[Barns trivsel- voksnes ansvar](#)
Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen
[Bruk av tvang og fysisk makt i barnehagen](#)
Tolkningsuttalelse fra udir
[Mobbeombud](#)
Råd og veiledning fra fylkene

Vedlegg

Om rutinen

HMS-område: [Barn og miljø](#)
Gjelder: **Barn**
Sist endret: **08.06.2021**

VEDLEGG 4

Makt og tvang

Rutinen skal bidra til å sikre at vi er bevisste egne handlinger slik at vi ikke utsetter barna for makt eller tvang i barnehagen

Ansvar

- Daglig leder er ansvarlig for at det ikke utøves makt eller tvang i barnehagen.
- Ansatte er ansvarlig for å vite i hvilke tilfeller de kan bruke nødrett/ nødverge.

Handling

- Vi har nulltoleranse for fysisk eller psykisk krenkende atferd mot barn.
- Vi har jevnlig diskusjoner på, og en felles forståelse for, hva som er krenkende atferd og hvordan dette kan forhindres.
- Vi er bevisste på hvor grensen går på hva som regnes som makt og tvang.
- Vi har fokus på positiv grensesetting.
- Vi har makt og tvang som tema på personalmøte i løpet av året. På dette møtet identifiserer vi situasjoner hvor det potensielt kan utøves makt, og dette gjennomgås av alle ansatte for å finne alternative måter å handle på. Vi bruker praksisfortellinger som arbeidsverktøy i dette arbeidet.
- Dersom vi er usikre på om egne eller en kollegas handlinger går inn under makt eller tvang, tas dette opp med den det gjelder og nærmeste leder.
- Vi melder straks i fra til daglig leder dersom vi ser eller får mistanke om at en kollega utøver vold eller makt mot et barn.
- Dersom foreldre ønsker at vi skal følge opp barn i for eksempel måltid eller oppførsel som vi mener kan virke som tvang, konfererer vi med foreldre om dette og forsøker å finne en annen løsning.

Interne referanser

Lovhenvisninger

Barnekonvensjonen [Kap. 1](#)
Miljørettet helsevern i barnehager og skoler
[§ 12](#)
Barnehageloven [§ 1](#), [§ 3](#), [Kap. 8](#)
Straffeloven [§ 17](#), [§ 18](#)

Fagreferanser

[Bruk av nødrett/nødverge og andre inngripende tiltak i skolen](#)
Veiledning fra udir

[Bruk av tvang og fysisk makt i barnehagen](#)
Tolkningsuttalelse fra udir

Vedlegg

Om rutinen

HMS-område: [Barn og miljø](#)
Gjelder: **Barn**
Sist endret: **08.06.2021**